

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

«Ο ρόλος της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στην ανάπτυξη των υποδομών και των δικτύων για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027»

Η Περίπτωση της Δυτικής Μακεδονίας – Μια περιφέρεια σε διαδικασία ενεργειακής και παραγωγικής μετάβασης

ΣΤΕΡΓΙΟΣ Μ. ΚΙΑΝΑΣ

ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Καινοτομία-Νέες Τεχνολογίες & Ανάπτυξη

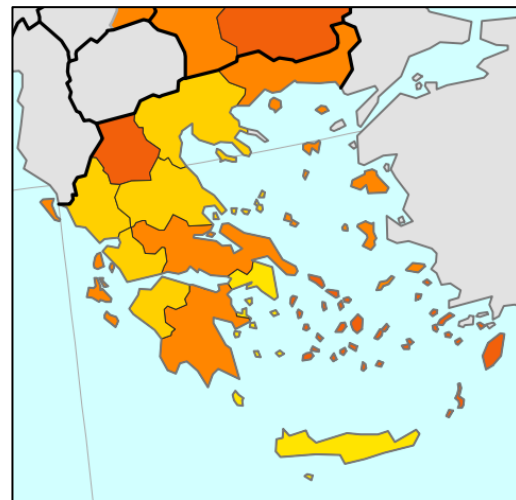
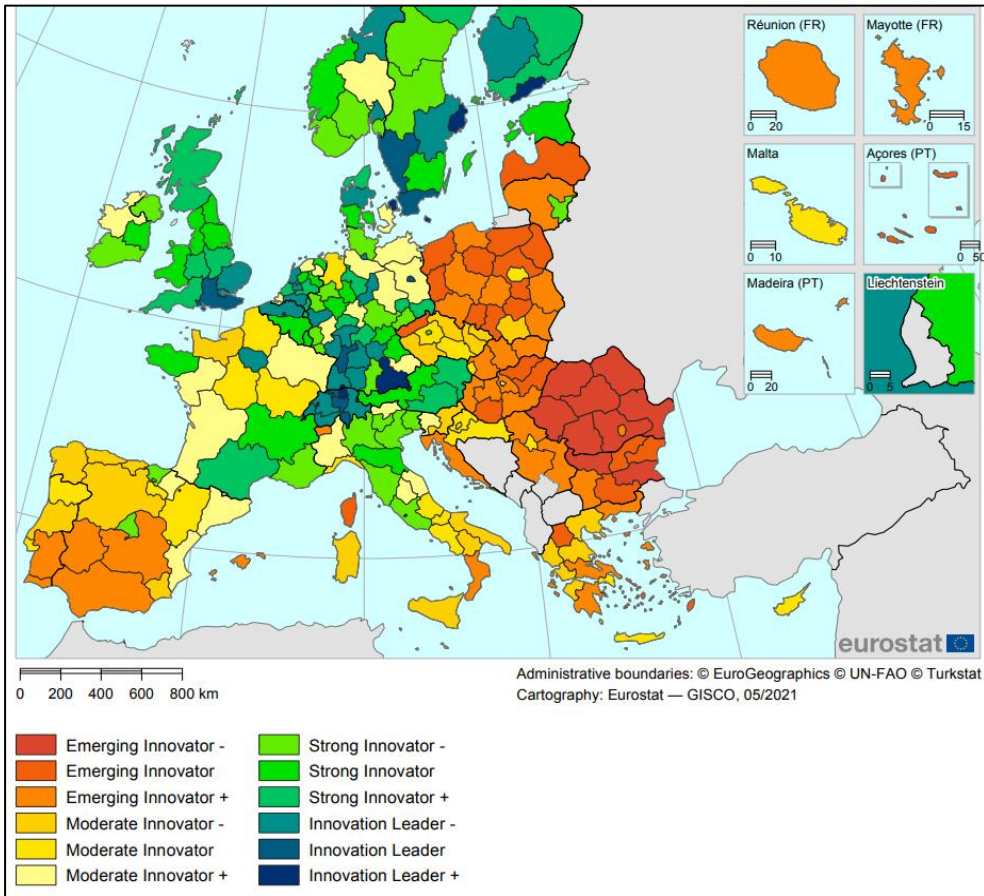
- ✓ **Οι Εφευρέσεις** κάθε είδους **δεν** συνιστούν καινοτομία αλλά τεχνολογική πρόοδο.
- ✓ **Η Καινοτομία** αφορά στην εμπορική αξιοποίηση της τεχνολογικής προόδου με στόχο την παραγωγή και δημιουργία νέων προϊόντων, υπηρεσιών και διαδικασιών.
- ✓ Υπάρχει **ισχυρή συσχέτιση** μεταξύ των δεικτών Καινοτομίας, υιοθέτησης νέων τεχνολογιών και ανάπτυξης, τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Ο ρόλος των Περιφερειακών Αρχών εντοπίζεται:

- ❖ στην ετοιμότητα ανίχνευσης και κατανόησης των επερχόμενων τεχνολογικών αλλαγών.
- ❖ στην αποφασιστικότητα υιοθέτησης και θεσμικής υποστήριξης των νέων τεχνολογιών.

Επιδόσεις καινοτομίας στην Ευρώπη (2021)

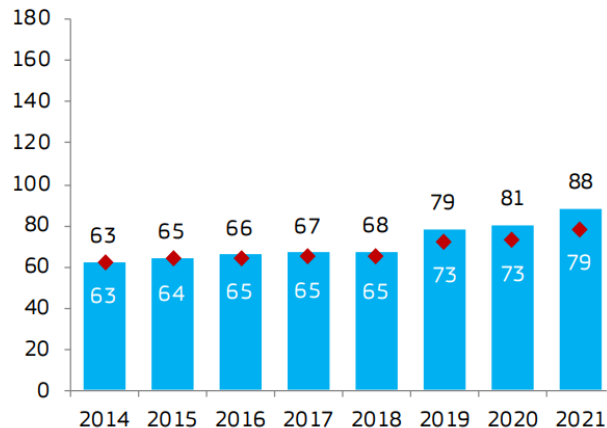
- ❑ Συγκριτικά υψηλές επιδόσεις των χωρών της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης σε θέματα καινοτομίας.
- ❑ Σημαντική υστέρηση της Ελλάδας στο σύνολο της.
- ❑ Χαμηλές επιδόσεις καινοτομίας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, κάτω του εθνικού μέσου όρου, αλλά με υψηλά περιθώρια βελτίωσης.

Κύρια χαρακτηριστικά των επιδόσεων καινοτομίας στην Ελλάδα

Greece is a **Moderate Innovator**.

Over time, performance relative to the EU has increased strongly, in particular in the last three years.

■ Relative to EU in base year • Relative to EU in same year

Top-3 Δείκτες

- Πωλήσεις καινοτόμων προϊόντων
- Καινοτόμες ΜΜΕ/spinoffs που δημιουργούν συνέργειες.
- Κλιμακούμενη δραστηριοποίηση ΜΜΕ σε καινοτόμα προϊόντα.

Bottom-3 Δείκτες

- Αιτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (PCT)
- Προσέλκυση αλλοδαπών ακαδημαϊκών και υποψηφίων διδασκόντων
- Χαμηλή κρατική χρηματοδότηση για E&A

Καινοτομία στη Δυτική Μακεδονία

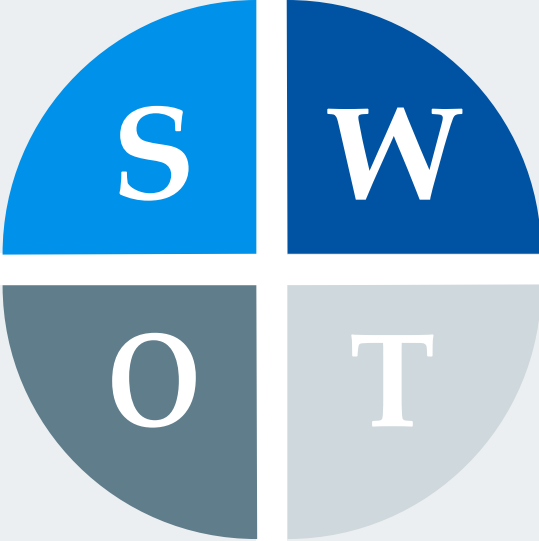
Η Δυτική Μακεδονία (EL53) χαρακτηρίζεται ως Αναδυόμενος Innovator

- Η Δυτική Μακεδονία κατατάσσεται στη 10η θέση ανάμεσα στις 13 περιφέρειες της χώρας όσον αφορά τις δαπάνες για E&A, ενώ ένα 11% των δαπανών αυτών προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα, ποσοστό χαμηλό σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της ΕΕ (64%) και της Ελλάδας (33%).
- Ο τομέας της μεταποίησης χαρακτηρίζεται από την κυριαρχία των μικρού σχετικά μεγέθους και οικογενειακού χαρακτήρα επιχειρήσεων, χαμηλής έντασης καινοτομίας.
- Η έλλειψη επιχειρηματικών συστάδων (clusters) δεν συνεισφέρει στη δημιουργία οικονομικών κλίμακας.

STRENGTHS

- Ολοκληρωμένο σχέδιο μετάβασης για τη μεταλιγνιτική εποχή.
- Σχεδιάζονται μεγάλα project στους τομείς της ηλιακής ενέργειας και της καθαρής πράσινης ενέργειας.
- Εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό στον ενεργειακό τομέα. Υψηλές δυνατότητες για έξυπνη γεωργία.
- Σχεδιάζονται προγράμματα επανεκπαίδευσης και επανακατάρτισης (reskilling/upskilling).
- Παράπλευρα οφέλη της μετάβασης (π.χ. μείωση περιβαλλοντικής επιβάρυνσης)

- Ισχυρό επενδυτικό ενδιαφέρον. Στοχευμένες πολιτικές οικονομικής αναδιάρθρωσης.
- Μείωση της ενεργειακής φτώχειας. Ενεργειακές κοινότητες.
- Νέα βιώσιμη γεωργία. Νέες θέσεις εργασίας.
- Αποκατάσταση των εδαφών στα εξαντλημένα ορυχεία. Γεωργικές δραστηριότητες στις λιγνιτικές περιοχές.

OPPORTUNITIES

WEAKNESSES

- Μεγάλη οικονομική εξάρτηση από τις λιγνιτικές δραστηριότητες. Κοινωνικές ανισότητες.
- Ανάγκη για ταχύτερες αδειοδοτικές και νομικές διαδικασίες – μείωση γραφειοκρατίας.
- Χαμηλή αγροτική εκπαίδευση. Λίγοι νέοι αγρότες. Περιορισμένη εφαρμογή καινοτόμων δράσεων.
- Μεγάλη απώλεια θέσεων εργασίας λόγω παύσης των λιγνιτικών δραστηριοτήτων. Έλλειψη ψηφιακών υποδομών. Έλλειψη καινοτόμου επιχειρηματικού πνεύματος.

- Γερασμένος πληθυσμός, αύξηση κοινωνικών ανισοτήτων, αύξηση ανεργίας.
- Έλλειψη μέτρων ενεργειακής απόδοσης, κίνδυνος ενεργειακής φτώχειας.
- Έλλειμα τεχνογνωσίας που σχετίζεται με τη βιώσιμη και έξυπνη γεωργία.
- Χαμηλά ποσοστά καινοτομίας, έλλειψη συνεργειών και αποτελεσματική διακυβέρνηση

THREATS

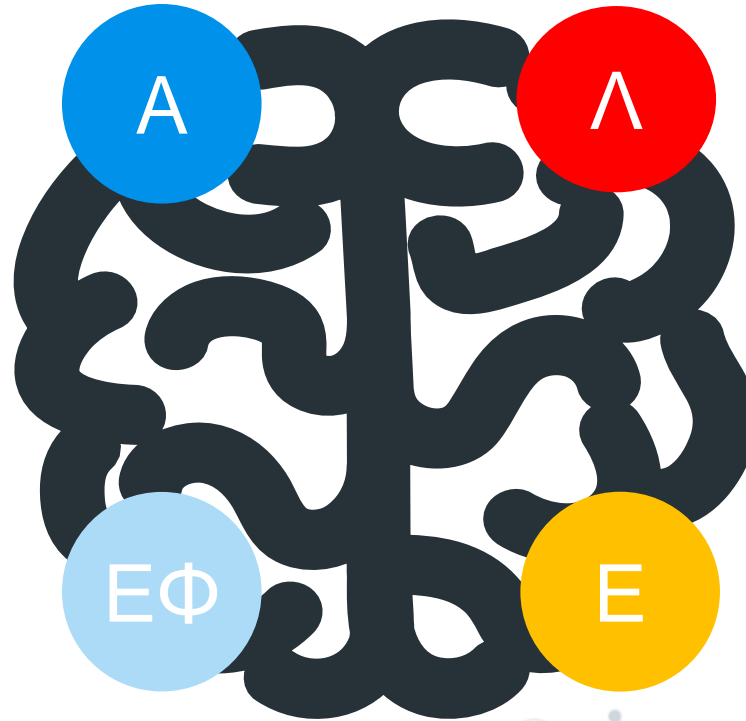
Φορείς ΕΤΑΚ (Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας) στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Ακαδημαϊκοί Φορείς

Πανεπιστήμιο Δυτικής
Μακεδονίας

Εποπτευόμενοι Φορείς από τη ΓΓΕΚ

Εθνικό Κέντρο Έρευνας και
Τεχνολογικής Ανάπτυξης – Ινστιτούτο
Χημικών Διεργασιών και Ενεργειακών
Πόρων (ΕΚΕΤΑ-ΙΔΕΠ)

Λοιποί Φορείς ΕΤΑΚ

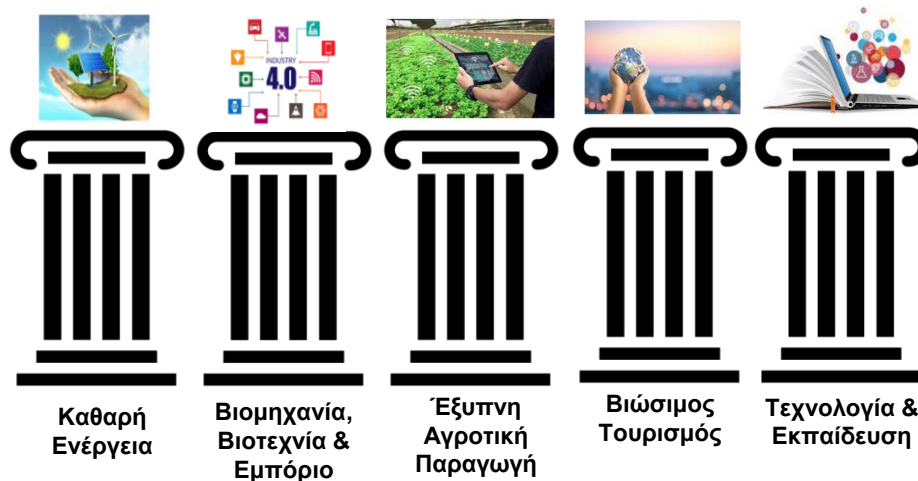
- ΔΙΑΔΥΜΑ Α.Ε.
- ΚΕΠΕ
- Ε.Α.Γ.Μ.Ε. & ΔΕΗ Α.Ε.

Περιφερειακοί φορείς με δυνητική συσχέτιση σε θέματα ΕΤΑΚ

- Τ.Ε.Ε./Τμήμα ΔΜ
- Γ.Ε.Ω.Τ.Ε.Ε ΔΜ
- ΕΒΕ (από κάθε Π.Ε).
- ΠΤΑ ΠΔΜ
- ΑΝ.ΚΟ. Α.Ε.
- ΑΝ.ΚΑΣ. Α.Ε.
- CLUBE
- ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ
- ΔΙΑΠ ΠΔΜ

Ενεργειακή μετάβαση και ευκαιρίες καινοτομίας στη Δυτική Μακεδονία

Οι πυλώνες ανάπτυξης για την «επόμενη μέρα» στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, είναι συνυφασμένοι με την καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες.

Σύμφωνα με το Σχέδιο Απολιγνιτοποίησης, η διαδικασία μετάβασης της Δυτική Μακεδονία διέπεται από πέντε βασικές αρχές:

- Έμφαση σε περιοχές έντασης εργασίας για τη δημιουργία **ευκαιριών απασχόλησης** στις τοπικές κοινότητες
 - Αξιοποίηση νέων **τεχνολογιών και καινοτομιών**
 - Αξιοποίηση των **πλεονεκτημάτων** των πληγέντων περιοχών
 - Εξασφάλιση **γρήγορης μετάβασης** με έμφαση στις **άμεσες επιτυχίες**
- Προώθηση της **κοινωνικής και περιβαλλοντικής βιωσιμότητας** με έμφαση στη **βιώσιμη ανάπτυξη**

Συστάδες καινοτομίας στη Δυτική Μακεδονία

Ζώνη Καινοτομίας, η οποία θα αναπτυχθεί στον άξονα Κοζάνης-Πτολεμαΐδας-Αμυνταίου-Φλώρινας και θα αποτελεί φορέα-«ομπρέλα» για την ανάπτυξη υποδομών και δράσεων που προωθούν την καινοτομική επιχειρηματικότητα και θα αποτελέσει έναν από τους βασικούς μοχλούς αλλαγής, του οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου στη μεταλιγνιτική περίοδο της Δυτικής Μακεδονίας.

Το **ΠΕΝΕΤ, Πεδίο Ενεργειακής Έρευνας και Τεχνολογίας**, θα αποτελεί έναν χώρο συνεργασίας και διασύνδεσης των ερευνητικών φορέων (Πανεπιστήμιο και ΕΚΕΤΑ) με ερευνητικές ομάδες μεγάλων επιχειρήσεων, με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών σε ένα χώρο που προσφέρεται για επενδύσεις, όπως η ηλεκτροκίνηση, τα εναλλακτικά καύσιμα και το υδρογόνο, οι τεχνολογίες αποθήκευσης ενέργειας κ.ά.

Χρηματοδοτικά Εργαλεία Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	317.085.814	55.956.321	373.042.135

ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ
300 εκατ. €

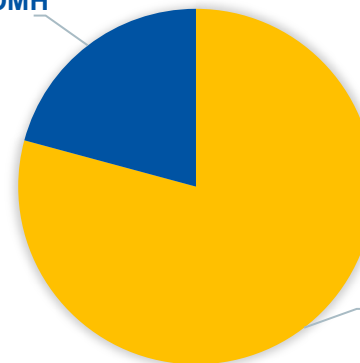
Αποκατάσταση και η αξιοποίηση των ορυχείων

ΤΟΜΕΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3.201.321.127	916.049.862	4.117.370.989
ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ	495.976.464	141.922.398	637.898.862
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ-ΕΝΕΡΓΕΙΑ-ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ	3.071.849.136	697.361.380	3.769.210.516
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.912.389.465	401.408.758	2.313.798.223
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	588.546.019	168.410.940	756.956.959
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ- ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	3.429.355.534	981.301.325	4.410.656.859
ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑΣ	374.995.903	93.748.976	468.744.879
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ	1.375.059.412	242.657.543	1.617.716.955
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	340.621.367	93.322.908	433.944.275
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	NA	NA	NA
ΣΥΝΟΛΟ	14.790.114.427€	3.736.184.090€	18.526.298.517€

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΠΑ 2021-2027

26.743.284.838€

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
21%

[CATEGORY NAME]
[PERCENTAGE]

**Η παραγωγική
ανασυγκρότηση της
Δυτικής Μακεδονίας σε
συνθήκες μηδενικής
λιγνιτικής εξάρτησης
μετά το 2028, στηρίζεται
σε 6 άξονες
προτεραιότητας
σύμφωνα με το
Πρόγραμμα Δίκαιης
Αναπτυξιακής
Μετάβασης.**

Άξονας Προτεραιότητας 1:
Ενίσχυση και Προώθηση
Επιχειρηματικότητας

Άξονας Προτεραιότητας 2:
Ενεργειακή Μετάβαση -
Κλιματική Ουδετερότητα

Άξονας Προτεραιότητας 3:
Αναπροσαρμογή Χρήσεων
Γης - Κυκλική Οικονομία

Άξονας Προτεραιότητας 4:
Δίκαιη Εργασιακή
Μετάβαση

Άξονας Προτεραιότητας 5:
Ολοκληρωμένες
Παρεμβάσεις Μικρής
Κλίμακας - Ευφυνείς
Κοινότητες

Άξονας Προτεραιότητας 6:
Τεχνική Βοήθεια του
Προγράμματος

Στρατηγικό σχέδιο Μεταφορών και Δικτύων Δυτικής Μακεδονίας

Κάθετοι άξονες διασύνδεσης
με Εγνατία Οδό

(Κάθετος άξονας Εγνατίας οδού Νίκη
Φλώρινας -Όρια Ν. Λάρισας) Τμήμα Ξινό
Νερό- Πτολεμαΐδα

Σιδηροδρομικό δίκτυο

Σιδηροδρομική γραμμή Καλαμπάκα-
Σιάτιστα-Κοζάνη

Σιδηροδρομική γραμμή Σιάτιστα-Άργος
Ορεστικό-Αεροδρόμιο Καστοριάς-
Κρυσταλλοπηγή, για την σύνδεση με
Pogradec (Αλβανία)

Σιδηροδρομική γραμμή Κοζάνη-Βέροια

Ολοκλήρωση Οδικού
Άξονα E65 (Βόρειο τμήμα
Τρίκαλα- Γρεβενά)

Κρίσιμα σημεία επιτυχίας της μετάβασης

- Η βιομηχανία λιγνίτη πρόσφερε επί δεκαετίες χιλιάδες θέσεις εργασίας και πλούτο στην ευρύτερη περιοχή της ΠΔΜ και δεν υπάρχει αντίστοιχη εναλλακτική οικονομική δραστηριότητα για να την αντικαταστήσει. Το νέο παραγωγικό μοντέλο πρέπει να είναι έντονα διαφοροποιημένο.
- Ο χωροταξικός σχεδιασμός, η απλούστευση των αδειοδοτικών διαδικασιών, οι αποκαταστάσεις των εδαφών και των ορυχείων και η έναρξη έργων υποδομής είναι ύψιστης σημασίας.
- Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι από τον πρωτογενή τομέα και τη μεταποίηση μέχρι την εκμετάλλευση της τεχνολογίας του υδρογόνου, οι νέες παραγωγικές δραστηριότητες δεν θα είναι εντάσεως εργασίας, αλλά εντάσεως γνώσης. Για αυτό το λόγο η επένδυση στην Έρευνα και στην Καινοτομία αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας.
- Θα πρέπει να υπάρξει ισορροπία μεταξύ των εξωτερικών άμεσων επενδύσεων και της ανάπτυξης μιας ενδοπεριφερειακής παραγωγικής ικανότητας, προκειμένου να αποφευχθούν μελλοντικές μονοεξαρτήσεις.

Γίνεται αντιληπτό ότι για να επιτευχθεί μια Δίκαιη Μετάβαση και για να διασφαλιστεί ότι καμία περιοχή ή εργαζόμενος δεν θα μείνει πίσω, θα πρέπει οι αποφάσεις να είναι πολυσυμμετοχικές, να υπάρχει πολιτική διαφάνεια και εμπιστοσύνη.

Συμπεράσματα

- ✓ Καταγράφεται μία υστέρηση στις επιδόσεις καινοτομίας τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο Δυτικής Μακεδονίας.
- ✓ Οι διαθέσιμοι χρηματοδοτικοί πόροι και η ανάγκη για μια ολοκληρωμένη παραγωγική ανασυγκρότηση συνηγορούν στο ότι η Δυτική Μακεδονία θα καλύψει την υστέρηση με ταχείς ρυθμούς.
- ✓ Το νέο παραγωγικό μοντέλο θα είναι έντασης γνώσης, και κατά συνέπεια η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες συνιστούν σημαντικούς παράγοντες επιτυχίας.
- ✓ Η απολιγνιτοποίηση είναι ταυτόχρονα απειλή και ευκαιρία.
- ✓ Πρόκληση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί να ελαχιστοποιήσει τους κινδύνους και να μετατρέψει τις απειλές σε ευκαιρίες.

Σας ευχαριστώ για την
προσοχή σας!